

**Експертний коментар-оцінка
проекту звіту органів державної влади
про виконання у 2009 році
Державної цільової програми інформування громадськості з питань
європейської інтеграції на 2008-2011 роки¹**

23.02.2010

Автор: Дмитро Шульга, старший менеджер Європейської програми Міжнародного фонду "Відродження", член Координаційної ради з виконання Державної цільової програми інформування громадськості з питань європейської інтеграції на 2008-2011 роки. Тел. (044) 461 95 00, e-mail: shulga@irf.kiev.ua.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Програма не виконується, головним чином через відсутність фінансування, а також брак бажання та розуміння виконавців. Так, з загальної кількості 27 заходів Програми у 2009 році не виконано 20, виконано частково 5, виконано 2.

По суті, на виконання Програми у 2009 році взагалі не було виділено коштів з державного та з місцевих бюджетів у той час, коли прогнозованим обсягом фінансування Програми у 2009 році було 11 млн. 126 тис. грн. з державного бюджету та 4 млн. 143 тис. грн. з місцевих бюджетів.

Відсутність фінансування Програми у 2009 році призвела до того, що так і не був апробований інноваційний механізм реалізації Програми через підтримку проектів громадських організацій з державного та місцевих бюджетів у вигляді грантів: відповідний "Порядок проведення конкурсного відбору проектів і програм інформування громадськості з питань європейської інтеграції, розроблених громадськими організаціями", затверджений Постановою КМУ №956 від 30.10.2008.

Інформація у звітах органів державної влади часто не є чесною, релевантною, чіткою та вичерпною. Найбільш примітним є бажання будь-що відзвітуватися за ніби виконання заходів, у той час як реальної змістовної роботи на виконання заходів Програми не було і не могло бути в умовах відсутності фінансування. Тільки деякі з органів державної влади чесно звітують про неможливість виконувати заходи Програми у зв'язку з відсутністю коштів (одним з небагатьох таких позитивних прикладів чесного звіту є інформація від Міністерства закордонних справ). Втім, з наданих звітів неясно, чи замовники Програми (у тому числі місцеві органи державної влади) запитували фінансування на 2009 рік і їм відмовили, чи вони самі не запитували ці кошти.

Іншою проблемою зі звітністю є відсутність посилань на інформацію про заходи, якими звітуються, на сайтах відповідних органів державної влади – у той час, як всі вони звітуються про розміщення ніби повної інформації про свою діяльність у цій сфері на своїх сайтах. Також у багатьох випадках органи виконавчої влади (як центральні, так і місцеві) продовжують не зазначати реальних виконавців заходів, донорів, за підтримки яких ці заходи виконувалися, та справжню міру свого залучення до виконання цих заходів.

¹ Цей експертний коментар-оцінка підготовлений на запит Держкомтелерадіо та Української частини Комітету з питань співробітництва між Україною та ЄС. Основою для аналізу були звітні матеріали центральних та регіональних органів виконавчої влади, надані Держкомтелерадіо, доступні також на сайті Держкомтелерадіо у рубриці "Європейська інтеграція": http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category/system?cat_id=70820

Звіт також, як і минулого року, не містить жодної інформації про методичне забезпечення реалізації Програми (зокрема, затверджені методики моніторингу виконання Програми та Регламент наповнення офіційних веб-сторінок органів виконавчої влади), кадрове забезпечення виконання Програми і про стан забезпеченості фінансування виконання Програми на 2010 рік. Ця інформація обов'язково має бути частиною звіту.

Очікуваним результатом виконання Програми у 2009 році був “рівень поінформованості громадян та відповідно підтримки ними вступу України до ЄС” у 53% (Додаток 3 до Програми – Очікувані результати). На жаль, у звіті відсутні відповідні соціологічні дані, які могли би засвідчити (не)виконання цього показника.

Зважаючи на зазначені проблеми з виконанням Програми, на розгляд пропонуються наступні рекомендації:

- Українській частині Комітету з питань співробітництва між Україною та ЄС, Кабінету міністрів України:
 - Визначитися з доцільністю віртуального існування Державної програми за умов відсутності фінансування на її виконання. Заходи, які зараз виконуються за відсутності фінансування, можуть і будуть виконуватися без існування Програми. Тому **якщо нема фінансування на виконання Програми – то потрібно її скасовувати**. Це буде краще, ніж робити вигляд, що Програма виконується. Це буде чесна політика, уряд не має вводити в оману самого себе і громадян.
 - **Припинити звітувати за виконання заходів, які були реалізовані за фінансування міжнародних донорів та проектів технічної допомоги ЄС.** Це є просто неприйнятним з будь-якої точки зору. Це має бути усвідомлене кожним виконавцем Програми.
 - (якщо уряд знайде можливість знайти фінансування у 2010 році і не скасує Програму) Слід **визначитися з кадровим забезпеченням виконання Програми**. У 2008 році разом з затвердженням Програм інформування з європейської та євроатлантичної інтеграції урядом було ухвалене рішення надати Держкомтелерадіо, замовнику-координатору цих Програм, додаткових 16 штатних одиниць на цей напрямок. Втім, де-факто ці нові штатні одиниці так і не з'явилися – як пояснює Держкомтелерадіо, через заборону урядом усім органам влади набирати додатковий штат в умовах кризи. Тому, якщо уряд прагне ефективної координації Програми – слід розглянути і вирішити питання кадрового забезпечення її виконання.
- Кабінету міністрів (Координаційному бюро з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату КМУ): передбачити проведення **урядових щорічних конференцій** з інформацією про пріоритети, стан виконання поточних завдань, перспективи реалізації державної політики європейської інтеграції. Такі конференції були би нагодою для звітування уряду і окремих ЦОВВ про фактичне виконання заявлених у минулому євроінтеграційних планів реформ у своїх галузях та інформування про наступні пріоритети. Проведення таких конференцій також відповідало би потребі якісного покращення публічного дискурсу про європейську інтеграцію України: його переведення з заїждженої теми “членство - сусідство” до розуміння “*інтеграції України до ЄС як процесу внутрішніх реформ, спрямованих на наближення стандартів життя в державі до європейських*” (цитата з тексту Програми). Найкращим часом для проведення подібної щорічної урядової конференції був би День Європи.
- Замовнику-Координатору (Держкомтелерадіо) у співпраці з Координаційним бюро з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату КМУ: **звернутися до Європейської Комісії та країн ЄС з пропозиціями надати своє сприяння та допомогу у реалізації заходів Програми:**

- укласти домовленості (двосторонні угоди) з новими країнами – членами ЄС про регулярне *запрошення українських журналістів на ознайомчо-навчально-робочі поїздки* (завдання 3 захід 4);
 - укласти домовленості про *безкоштовне надання* європейськими державами за двосторонніми угодами для *трансляції державними ТРК України кіно-відео-продукції про історію, культуру, мистецтво, шлях до європейської інтеграції цих держав, їхні кращі художні та документальні фільми* (завдання 4 захід 3).
- Координаційному бюро з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату КМУ: попрацювати з ЦОВВ з тим, аби ті мали потрібну інформацію про відповідні до їхньої компетенції тематичні **програми Європейської Спільноти** і могли виставити цю інформацію на своїх сайтах.
- Міністерству економіки у співпраці з Координаційним бюро з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату КМУ та за допомоги Представництва Європейського Союзу: розробити і виставити на сайті Мінекономіки та Кабінету міністрів детальний **посібник-путівник, що і яким чином можна отримати фінансування з фондів ЄС** для використання на **регіональному та місцевому рівні**.
- Міністерству освіти і науки:
 - звернутися до експертів Громадської експертної ради при Українській частині Комітету з питань співробітництва між Україною і ЄС з пропозицією виробити узгоджене **бачення розвитку мережі шкільних євроклубів** в Україні та ролі МОН у сприянні цьому;
 - узгодити з Представництвом Європейської Комісії можливість проведення **всукраїнського конкурсу для старшокласників “Europa nostra”** на регулярній основі (щорічно), у тому числі можливості співфінансування з боку МОН;
 - у співпраці з експертами, асоціаціями вчителів, міжнародними донорами визначитися щодо методів **висвітлення європейської інтеграції у змісті навчання у середній школі**, зокрема, щодо потреби запровадження факультативних модульних курсів з питань європейської інтеграції, і відповідних потреб у методичному забезпеченні (зокрема, розробці навчальних програм та виданні навчальних посібників) та фінансових ресурсів на ці потреби.
- Замовнику-Координатору (Держкомтелерадіо) у співпраці з іншими членами Координаційної ради з виконання Програми: розробити **методичні поради щодо реалізації Програми на регіональному рівні**, зокрема, щодо надання підтримки громадським організаціям, підтримки діяльності Центрів європейської інформації, проведення громадських слухань до Дня Європи, організації масових заходів до Дня Європи у центрі міст.
- Кабінету міністрів (Координаційному бюро з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату КМУ): посприяти **введенню додаткової штатної одиниці бібліотекаря-бібліографа 1 категорії** для функціонування Центрів європейської інформації на базі **обласних бібліотек**, що наразі функціонують за підтримки Міжнародного фонду “Відродження” (а мали би, відповідно до Програми, отримувати підтримку з боку місцевих органів державної влади). Конкретна потреба полягає роз’ясненні для ОДА, чи введення такої штатної одиниці у бібліотеці може кваліфікуватися як порушення актів Кабміну про заборону на прийняття на посади нових державних службовців в умовах кризи.

Детальніші оцінки та рекомендації щодо виконання конкретних заходів Програми див. нижче.

ОЦІНКА ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ

ЗАВДАННЯ 1. Підвищення рівня поінформованості громадськості про пріоритети, стан виконання поточних завдань, перспективи реалізації державної політики європейської інтеграції та співпраці з ЄС і Радою Європи у різних сферах

Захід 1. Розміщення на офіційних інтернет-сторінках органів виконавчої влади інформації про виконання Програми та співробітництво з ЄС і Радою Європи

Відповідальні виконавці: Центральні органи виконавчої влади

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

у межах коштів, передбачених для утримання відповідних органів виконавчої влади

Коментарі до наданого звіту:

У більшості випадків тематичні розділи сайтів ЦОВВ не містять інформації про заходи, якими ці самі ЦОВВ звітують про виконання інших частин Програми. Детальніша оцінка наповнення веб-сайтів потребує детальнішого аналізу.

Оцінка виконання: **виконано частково**

Захід 2. Проведення конференцій з питань європейської інтеграції

Відповідальні виконавці: Центральні органи виконавчої влади

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Кількість конференцій – 26

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

1 800 тис. грн. (переважно по 60 тис. грн. на конференцію)

Реальне фінансування у 2009 році: ?

Коментарі до наданого звіту:

В абсолютній більшості випадків ЦОВВ звітують про заходи, які не відповідають змісту та формату, передбачених Програмою, та/або які були реалізовані за фінансування міжнародних донорів. Обсяг бюджетного фінансування на проведення конференції Державною податковою адміністрацією “Міжнародне співробітництво України у сфері оподаткування. Реформування податкової служби в Україні відповідно до європейських стандартів” у звіті не зазначений. Також, можливо, зміст конференції, яку провела СБУ, відповідає ідеї Програми (але для остаточної оцінки потрібна детальніша інформація).

Оцінка виконання: **НЕ виконано (крім, можливо, ДПА ат СБУ)**

Рекомендації:

Кабінету міністрів, з міркувань обмеженості фінансування та потреби цілісного бачення політики уряду у сфері європейської інтеграції варто передбачити (поруч, а, можливо, і замість конференцій окремих ЦОВВ) проведення урядових щорічних конференцій з інформацією про пріоритети, стан виконання поточних завдань, перспективи реалізації державної політики європейської інтеграції.

По-перше, такі конференції були би нагодою для звітування уряду і окремих ЦОВВ про фактичне виконання заявлених у минулому євроінтеграційних планів реформ у своїх галузях та інформування про наступні пріоритети. По-друге, це була би нагода для порівняння ситуації в

Україні з досвідом реформ у європейських країнах, зокрема, нових членах ЄС. По-третє, це можливість організувати експертну публічну дискусію та зворотній зв'язок, потрібний для успішного впровадження будь-якої політики. По-четверте, проведення таких конференцій також відповідало би потребі якісного покращення публічного дискурсу про європейську інтеграцію України: його переведення з заїждженої теми “членство - сусідство” до розуміння “*інтеграції України до ЄС як процесу внутрішніх реформ, спрямованих на наближення стандартів життя в державі до європейських*” (цитата з тексту Програми).

Найкращим часом для проведення подібної щорічної урядової конференції був би День Європи.

Захід 3. Проведення громадських слухань (читань) в регіонах у рамках Дня Європи в Україні

Відповідальні виконавці: Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

кількість громадських слухань (читань) – 27 (тобто, у кожному регіоні)

кількість учасників – 1620 (тобто, по 60 учасників на захід)

кількість повідомлень у засобах масової інформації – 270 (тобто, по 10 повідомлень на захід)

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу: 243 тис. грн. (тобто по 9 тис. грн. на захід) з місцевих бюджетів.

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

Жодна ОДА не надала інформації про обсяг використання коштів місцевих бюджетів для проведення цього заходу.

ОДА звітують тут про виконання заходів, які *не відповідають формату громадських слухань (читань)*. Також заходи, якими звітують ОДА, є святковими заходами, присвяченими Дню Європи, тобто взагалі стосуються виконання іншого завдання Програми (Завдання 4, Захід 2 Програми – див. нижче) і тому не є релевантними у цій частині виконання Програми. Знову, як і минулого року, доводиться констатувати нерозуміння змісту цього заходу Програми виконавцями.

Єдиним виключенням є лише Луганська ОДА, яка організувала захід, який можна вважати таким, що відповідає за своїм форматом та, частково, змістом змісту цього Заходу Програми (засідання Громадської ради при Луганській ОДА 27 травня 2009 з обговоренням питання “Актуальні питання європейської інтеграції України”, http://www.loga.gov.ua/oda/pubkol/2009/05/25/pubkol_8053.html).

Окремо слід звернути увагу на радянські методи організації заходів і звітування за них. Зокрема, йдеться про т.зв. “Єдиний день інформування населення області”, у рамках яких, згідно з наданими звітами, відбуваються “виступи членів інформаційно-пропагандистських і лекторських груп у трудових колективах, на сходах громадян за місцем проживання”, у результаті чого в одному регіоні “охоплено понад 90 тис. громадян у більш ніж 800 трудових колективах”. Це є яскравим і сумним прикладом, по-перше, радянських підходів до спілкування влади з громадянами, по-друге, окомілювання у звітуванні. Така практика є неприпустимою.

Оцінка виконання: **НЕ виконано (виконано лише Луганською ОДА)**

Рекомендації:

1) повторюю рекомендацію минулого року, яка так і не була, як впливає зі звітів, реалізована, а саме: забезпечити централізовану методичну підтримку виконання цього заходу.

2) довести до ОДА, що радянські методи організації заходів (на кшталт “Єдиного дня інформування населення”) і звітування за них є неприпустимими.

ЗАВДАННЯ 2. Підвищення рівня обізнаності громадян про можливості, що існують в рамках співпраці з ЄС та Радою Європи

Захід 1. Забезпечення розвитку мережі центрів європейської інформації на базі:

- обласних та районних бібліотек;
- бібліотек вищих та загальноосвітніх навчальних закладів

Відповідальні виконавці:

- Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, а також Міністерство культури і туризму (за створення ЦЄІ на базі обласних та районних бібліотек);
- Міністерство освіти і науки (за створення ЦЄІ на базі бібліотек вищих та загальноосвітніх навчальних закладів).

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

кількість центрів європейської інформації на базі обласних та районних бібліотек - 25

кількість центрів європейської інформації на базі бібліотек вищих та загальноосвітніх навчальних закладів – 7

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

- 900 тис. грн. (тобто по 36 тис. грн. на Центр на базі обласної чи районної бібліотеки) з місцевих бюджетів;
- 105 тис. грн. (тобто по 15 тис. грн. на Центр на базі бібліотек вищого чи середнього навчального закладу) з державного бюджету.

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

Жодної інформації про виділення фінансування виконання цього заходу з місцевих бюджетів. Абсолютна більшість ОДА звітується про існування Центрів європейської інформації на базі обласних бібліотек чи бібліотек вищих навчальних закладів, які були відкриті і функціонують за фінансової підтримки Міжнародного фонду “Відродження” та Представництва Європейського Союзу в Україні. Причому, як і минулого року, у більшості випадків про ці недержавні джерела фінансування замовчується. Відсутність виділення фінансування з боку місцевих бюджетів є невиконанням Програми.

Як варіант виходу зі становища, що склалося, Міжнародний фонд “Відродження” запропонував Міністерству культури і туризму звернутися до ОДА з проханням рекомендувати, починаючи з 2010 року, ввести додаткову штатну одиницю бібліотекаря-бібліографа 1 категорії для функціонування Центрів європейської інформації на базі обласних бібліотек. Розрахункові витрати обласного бюджету на одну таку штатну одиницю складають 16 752 грн. на рік. Порівняно з запланованою Програмою сумою у 36 тис. грн. на рік це означало би суттєвою оптимізацією з огляду на фінансово-економічну кризу. Втім, за наявною у Міжнародного фонду “Відродження” інформацією, абсолютна більшість ОДА відповіли про неможливість введення нової штатної одиниці з огляду на заборону Кабміну приймати на посади нових державних службовців.

Таким чином, жодних сподівань на виконання цього заходу відповідальними місцевими органами виконавчої влади нема. У разі припинення фінансування цих Центрів з боку Міжнародного фонду “Відродження” діяльність цих Центрів припиниться.

Окремим випадком ОДА, яка звітує про величезну роботу зі створення “інформаційних центрів європейської інформатизації “Європейські сузір’я””, книжкових вставок, проведення

бесід тощо, є Київська ОДА – цей звіт є, знову-таки, яскравим і сумним прикладом радянського підходу до звітування. Жодної інформації про всю цю кипучу роботу, про всі ці т.зв. “центри” на сайті Київської ОДА нема.

Міносвіти звітує про те, що в Україні створено 37 Центрів європейської інформації на базі ВНЗ (інформація про них на сайті МОН: http://www.mon.gov.ua/integration/perelik_new.doc). Привертає увагу, що багато з цих інституцій важко назвати реально функціонуючими Центрами європейської інформації. Як правило, ті з них, що є реальними, утворені за підтримки Представництва Європейського Союзу в Україні. Разом з тим, жодного фінансування з держбюджету створення та діяльність цих центрів не було виділено.

Оцінка виконання: **НЕ виконано**

Рекомендації:

- 1) Пропоную повернутися до ідеї введення додаткової штатної одиниці бібліотекаря-бібліографа 1 категорії для функціонування Центрів європейської інформації на базі обласних бібліотек. Для цього потрібне офіційне роз’яснення з боку Кабміну, що подібні дії не порушуватимуть заборону на прийняття на посади нових державних службовців.
- 2) від Київської ОДА вимагати надання прямих посилань на інформацію в Інтернеті про ті центри, про які вона звітує.
- 3) У разі проведення конкурсного відбору проектів на створення та діяльність Центрів європейської інформації, серед умов відбору обов’язково має бути визначені критерії, що кваліфікується як Центр європейської інформації, а що ні.

Захід 2. Проведення у регіонах презентацій і тренінгів з питань надання допомоги ЄС згідно з документом "Європейський інструмент сусідства та партнерства"

Відповідальні виконавці:

Мінекономіки

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

кількість презентацій і тренінгів – 8

кількість учасників – 150

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

у межах коштів, передбачених для утримання Мінекономіки

Коментарі до наданого звіту:

Мінекономіки звітується заходами, які організовані у рамках проекту технічної допомоги Європейського Союзу “Сприяння розвитку регіональних можливостей”, який проводить інформаційні заходи у регіонах щодо програм транскордонної співпраці. Зазначено, що представники Мінекономіки беруть участь у цих заходах.

Оцінка: **виконано.**

Захід 3. Розміщення на офіційних інтернет-сторінках органів виконавчої влади інформації про можливості європейських програм, надання допомоги ЄС згідно з документом "Європейський інструмент сусідства та партнерства"

Відповідальні виконавці: Центральні органи виконавчої влади

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

у межах коштів, передбачених для утримання відповідного органу виконавчої влади

Коментарі до наданого звіту:

Крім Мінекономіки, яке інформує про програми транскордонного співробітництва, жоден інший ЦОВВ на своєму сайті не надає інформації про можливості надання допомоги ЄС згідно з документом "Європейський інструмент сусідства та партнерства".

Жоден ЦОВВ не інформує на своєму сайті про можливості європейських програм (програм Європейської Спільноти).

Оцінка: НЕ виконано.

Рекомендації:

- 1) повторюю рекомендацію минулого року, яка так і не була реалізована, а саме: підготувати (можливо, у співпраці з Представництвом Європейської Комісії) і виставити на сайті Мінекономіки детальний посібник-путівник, що і яким чином можна отримати фінансування з фондів ЄС для використання на регіональному та місцевому рівні;
- 2) Коорбюро європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабміну попрацювати з ЦОВВ з тим, аби ті мали потрібну інформацію про тематичні програми Європейської Спільноти і могли виставити цю інформацію на своїх сайтах.

ЗАВДАННЯ 3. Підвищення рівня обізнаності громадян про європейські цінності, стандарти, досвід проведення реформ та критерії членства в ЄС

Захід 1. Надання громадським організаціям підтримки у здійсненні заходів щодо:

- інформування на всеукраїнському та регіональному рівні громадськості з питань європейської інтеграції;
- інформування на регіональному рівні громадськості з питань європейської інтеграції

Відповідальні виконавці:

- Міністерство закордонних справ (за надання підтримки ГО у здійсненні заходів на всеукраїнському та регіональному рівнях);
- Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, а також Міністерство культури і туризму (за надання підтримки ГО у здійсненні заходів на регіональному рівні).

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

- 10 проектів ГО з інформування на всеукраїнському та регіональному рівні, підтримані МЗС;
- 52 проекти ГО з інформування на регіональному рівні, підтримані ОДА

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

- 1,5 млн. грн. (тобто по 150 000 грн. на один проект) з державного бюджету;
- 2,6 млн. грн. (тобто по 50 000 грн. на один проект) з місцевих бюджетів;

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

Жодного фінансування на виконання цього заходу з державного та з місцевого бюджетів не виділялося. Там, де ОДА звітують про проведені заходи, йдеться про заходи громадських організацій, які отримували фінансову підтримку з інших джерел.

Оцінка: НЕ виконано.

Рекомендації:

Ще раз довести до усіх ОДА, що цей захід має бути реалізований за фінансування з місцевого бюджету на засадах конкурсного відбору проектів громадських організацій.

Захід 2. Організація навчання журналістів, які працюють у державних та недержавних засобах масової інформації, з підготовки матеріалів з питань європейської інтеграції

Відповідальні виконавці:

Держкомтелерадіо

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Кількість проектів громадських організацій, підтриманих у рамках цього заходу - 3

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

230 тис. грн. (по 76,66 тис. грн. на проект) з державного бюджету

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

Держкомтелерадіо звітує про один семінар з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України для представників обласних державних телерадіокомпаній, що відбувся 20-21 жовтня 2009 року в Українському інституті підвищення кваліфікації працівників телебачення, радіомовлення і преси. Інформацію про захід можна знайти на сайті Держкомтелерадіо:

http://comin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=72051&cat_id=70819

Втім, коштів на виконання цього заходу Програми не виділялося; принаймні про це не звітується і ніяких оголошень про конкурсний відбір проектів громадських організацій не здійснювалося. Скоріш за все, це означає, що проблему вирішили тим, що захід, який йшов за іншою програмою інформування – з питань євроатлантичної інтеграції – тематично розширили, аби охопити європейську інтеграцію.

Оцінка: НЕ виконано.

Захід 3. Проведення серед журналістів, які працюють у державних та недержавних засобах масової інформації, конкурсу на краще висвітлення питань щодо європейських цінностей, стандартів, досвіду проведення реформ та перспектив набуття Україною членства в ЄС

Відповідальні виконавці:

Держкомтелерадіо

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Кількість конкурсів - 1

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

90 тис. грн. з державного бюджету

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

Держкомтелерадіо звітує про конкурс, який проведено (не зазначено ким) “на прохання” Держкомтелерадіо і “за підтримки” ГО “Древо життя”.

Оцінка: НЕ виконано.

Захід 4. Організація поїздок журналістів, відібраних на конкурсній основі, до європейських держав - нових членів ЄС відповідно до двосторонніх угод

Відповідальні виконавці:

Держкомтелерадіо

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Кількість поїздок - 6

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

200 тис. грн. з державного бюджету

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

Невиконання цього заходу обґрунтовується відсутністю фінансування.

Разом з тим, проігнорована рекомендація минулого року про звернення до Представництва ЄС та окремих країн – членів з пропозицією, серед іншого, укласти домовленості (двосторонні угоди) з новими країнами – членами ЄС про регулярне запрошення українських журналістів на ознайомчо-навчально-робочі поїздки (завдання 3 захід 4).

Оцінка: НЕ виконано.

Захід 5. Розширення та розвиток мережі шкільних євроклубів та підтримка їх діяльності

Відповідальні виконавці:

- Міністерство освіти і науки
- Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Кількість підтриманих МОН проектів ГО – 5

Кількість підтриманих місцевими органами влади проектів ГО – 5

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

- 100 тис. грн. (по 20 000 грн. на проект) з державного бюджету;
- 100 тис. грн. (по 20 000 грн. на проект) з місцевих бюджетів.

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

МОН звітує про існування в Україні 1131 шкільних євроклубів (перелік на сайті МОН: http://www.mon.gov.ua/integration/perelik_znz.doc) - це 5,5% усіх шкіл. Також звітується про надсилання методичних рекомендацій з організації роботи шкільних євроклубів і про проведення обласними інститутами післядипломної педагогічної освіти навчально-методичних семінарів для молодих координаторів євроклубів (не деталізуючи, у яких саме областях, скільки і т.д.). Жодної фінансової підтримки з державного бюджету не надавалося.

ОДА звітують про існування шкільних євроклубів, у той час мають звітувати про надання своєї підтримки проектам ГО з розвитку мережі шкільних євроклубів. Наскільки можна судити з наданої інформації, жодного фінансування на ці цілі не було виділено.

Оцінка: **НЕ виконано.**

Рекомендації: МОН звернутися до експертів Громадської експертної ради при Українській частині Комітету з питань співробітництва між Україною і ЄС з пропозицією виробити узгоджене бачення розвитку мережі шкільних євроклубів в Україні та ролі МОН у сприянні цьому.

Захід 6. Проведення конкурсів наукових робіт з питань європейської інтеграції серед учнів загальноосвітніх та студентів вищих навчальних закладів

Відповідальні виконавці:

Міністерство освіти і науки

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Кількість конкурсів - 2

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

100 тис. грн. (тобто, по 50 000 грн. на конкурс) з державного бюджету

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

Звітна інформація у частині середньої школи є надто загальною і стосується конкурсів на рівні окремих областей. Фінансування на ці конкурси з боку МОН не виділялося. Втім, слід згадати про всеукраїнський конкурс для старшокласників “Europa nostra” (<http://www.europanostra.info>), що був проведений у 2009 році за підтримки Представництва Європейської Комісії в Україні та Міжнародного фонду “Відродження”. На жаль, МОН не долучився до проведення цього всеукраїнського конкурсу.

Щодо конкурсів серед студентів – Наказом МОН від 01.10.2009 №904 (http://www.mon.gov.ua/newstmp/2009_1/01_10/904.doc) було оголошено проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук, зокрема, за галуззю “Актуальні питання співробітництва з Європейським Союзом”. У вересні – грудні 2009 р. проведено перший тур конкурсу (відбір кращих робіт серед студентів окремих ВНЗ); другий тур з відбором кращих робіт на всеукраїнському рівні і проведенням науково-практичної конференції планується провести у лютому-березні 2010 р. на базі Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. Фінансування покладене на ВНЗ, що беруть участь у конкурсі.

Можна вважати, що у частині конкурсів для студентів ВНЗ захід виконано, хоча не профінансовано з держбюджету.

Оцінка: **виконано частково.**

Рекомендації:

1) МОН узгодити з Представництвом Європейської Комісії можливості проведення всеукраїнського конкурсу для старшокласників “Europa nostra” на регулярній основі (щорічно), у тому числі можливості співфінансування з боку МОН.

2) МОН опублікувати на своєму сайті результати та матеріали конкурсу студентських наукових робіт “Актуальні питання співробітництва з Європейським Союзом” (після завершення другого туру конкурсу на базі Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського).

Захід 7. Проведення наукових конференцій та форумів з питань європейської інтеграції серед учнів загальноосвітніх та студентів вищих навчальних закладів

Відповідальні виконавці:

Міністерство освіти і науки

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Кількість конференцій - 2

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

200 тис. грн. (тобто, по 100 000 грн. на конференцію) з державного бюджету

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

Звітна інформація є занадто загальною і неконкретною. Жодного фінансування з державного бюджету не виділялося.

Оцінка: **НЕ виконано.**

Захід 8. Видання посібників:

- для вчителів загальноосвітніх навчальних закладів з висвітленням тем міжнародних зв'язків, міжнародних інституцій та європейської інтеграції України;
- для учнів загальноосвітніх навчальних закладів "Україна в Європі та світі"

Відповідальні виконавці:

Міністерство освіти і науки

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Кількість посібників для вчителів – 2

Кількість вчителів, які отримають посібники – 42 тис. осіб

Тираж посібників для вчителів – 42 000 примірників

Кількість посібників для учнів – 3

Тираж посібників для учнів – 62 000 примірників

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

1 260 000 грн. з державного бюджету на видання посібників для вчителів

832 000 грн. з державного бюджету на видання посібників для учнів

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

МОН звітує про видання, здійсненні у рамках проекту “Європейська та євроатлантична інтеграція України через освіту”. Інформацію про проект вдалося знайти в Інтернеті за адресами <http://akshu.at.ua/news/2008-11-30-3> та <http://akshu.at.ua/news/2008-11-30-5>. Насправді, цей проект був реалізований не у 2009, а у 2008 році. Проект був реалізований Асоціацією керівників шкіл України (АКШУ) за гроші Міністерства освіти і науки, хоча і за іншою, євроатлантичною програмою (бюджетна програма 2201540 «Виконання загальнодержавних організаційних, інформаційно-аналітичних та науково-методологічних заходів Цільового плану Україна-НАТО»). Обсяг підтримки не зазначений. У рамках цього проекту планувалося видати:

- збірник навчальних планів і програм для підвищення кваліфікації вчителів та методистів інститутів післядипломної педагогічної освіти;

- освітній пакет «Європейська та євроатлантична інтеграція України через освіту» для тренерів і вчителів (тренінгові курси);
- структуру та зміст факультативу та спецкурсів «Україна-НАТО» та «Україна – євроатлантичний вибір» для учнів основної та старшої школи загальноосвітніх навчальних закладів.

В Інтернеті не вдалося знайти інформацію про те, чи були видані ці збірники, а також про їхній наклад. У 2009 році, наскільки можна судити, продовження цей проект не мав.

У частині посібників для учнів загальноосвітніх навчальних закладів МОН з незрозумілих причин надає інформацію, що стосується вищих навчальних закладів, а тому не є релевантною.

Оцінка: **НЕ виконано.**

Рекомендації:

- 1) МОН опублікувати на своєму сайті електронні версії посібників та збірників на тему європейської інтеграції для середньої школи, що були розроблені та видані за державної підтримки за останні роки.
- 2) МОН у співпраці з експертами, асоціаціями вчителів, міжнародними донорами визначитися щодо методів висвітлення європейської інтеграції у змісті навчання у середній школі, зокрема, щодо потреби запровадження факультативних модульних курсів з питань європейської інтеграції, і відповідних потреб у методичному забезпеченні (зокрема, виданні навчальних посібників) та фінансових ресурсів на ці потреби.

Захід 9. Розроблення навчальних програм з питань європейської інтеграції для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціального курсу "Україна в Європі та світі"

Відповідальні виконавці:

Міністерство освіти і науки

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Кількість навчальних програм – 2

Кількість учнів, що пройшли навчання – 1 млн. осіб

Тираж – 42 000 примірників

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

237 тис. грн. з державного бюджету

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

МОН зазначає, що наразі аналізує отримані відповіді від регіональних управлінь освіти і науки на свій запит про викладання у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах спецкурсів з питань європейської інтеграції. Отже, очевидно, що фінансування на виконання цього заходу Програми у 2009 році не виділялося.

Оцінка: **НЕ виконано.**

Рекомендації:

- 1) МОН опублікувати на своєму сайті електронні версії навчальних програм на тему європейської інтеграції для середньої школи, що були розроблені за державної підтримки за останні роки.
- 2) МОН у співпраці з експертами, асоціаціями вчителів, міжнародними донорами визначитися щодо методів висвітлення європейської інтеграції у змісті навчання у середній школі, зокрема,

щодо потреби запровадження факультативних модульних курсів з питань європейської інтеграції, і відповідних потреб у методичному забезпеченні (зокрема, розробці навчальних програм) та фінансових ресурсів на ці потреби.

Захід 10. Виготовлення та трансляція в ефірі недержавних рейтингових телерадіоканалів роликів з питань європейської інтеграції

Відповідальні виконавці:

Держкомтелерадіо

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Обсяг трансляції, годин – не визначено

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

300 тис. грн. з державного бюджету

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

Не здійснювалося у зв'язку з відсутністю коштів.

Оцінка: **НЕ виконано.**

Захід 11. Підготовка та трансляція в ефірі недержавних рейтингових телерадіоканалів передач, передач у жанрі "ток-шоу", дебатів, дискусій з питань європейської інтеграції

Відповідальні виконавці:

Держкомтелерадіо

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Кількість програм - 20

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

795 тис. грн. (тобто по 39 750 грн. на програму) з державного бюджету

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

Не здійснювалося у зв'язку з відсутністю коштів.

Оцінка: **НЕ виконано.**

Захід 12. Виготовлення додаткових тематичних інформаційних матеріалів до друкованих видань

Відповідальні виконавці:

Держкомтелерадіо

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

загальний тираж додаткових тематичних інформаційних матеріалів – 200 тис. примірників

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:
400 тис. грн. (тобто по 2 грн. на примірник) з державного бюджету

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

Не здійснювалося у зв'язку з відсутністю коштів.

Оцінка: **НЕ виконано.**

Захід 13. Регулярна трансляція підготовлених на державне замовлення телерадіопрограм та роликів Національною телекомпанією, Національною радіокомпанією, Державною телерадіокомпанією "Всесвітня служба "Українське телебачення і радіомовлення" та обласними телерадіокомпаніями

Відповідальні виконавці:

Держкомтелерадіо

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Обсяг трансляції, годин – не визначено

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

у межах коштів, передбачених для утримання Держкомтелерадіо

Коментарі до наданого звіту:

Посилаючись на звіти обласних державних телерадіокомпаній, Держкомтелерадіо звітує про значну кількість та хронометраж передач. Перевірити цю інформацію від ОДТРК без надання відповідних відео матеріалів не є можливим.

Оцінка: **виконано.**

ЗАВДАННЯ 4. Інтеграція України до європейського інформаційного та інтелектуального простору

Захід 1. Розроблення, видання та розповсюдження інформаційних матеріалів (листівок, буклетів, плакатів)

Відповідальні виконавці:

МЗС

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Кількість інформаційних матеріалів – 5 млн. примірників

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

1 млн. грн.

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

Відсутність фінансування

Оцінка: **НЕ виконано.**

Захід 2. Проведення щороку Дня Європи в обласних центрах, мм. Києві та Севастополі

Відповідальні виконавці:

- Міністерство культури і туризму;
- Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:
не визначені

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

- 60 тис. грн. з державного бюджету;
- 300 тис. грн. з місцевих бюджетів;

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

За наданою ОДА інформацією зрозуміло, що масові святкові заходи у центрі міста, присвячені Дню Європи, відбулися у 2009 році лише у Луцьку, Донецьку, Рівному, Тернополі, Черкасах, і, можливо, у Чернігові та Чернівцях (зі звітів Чернігівської і Чернівецької ОДА неясно, чи зазначені заходи були саме масовими заходами у центрі міст, чи ні).

Інформації від Міністерства культури і туризму не було у звіті.

Жодної інформації про витрачені на цей захід кошти не зазначено.

Оцінка: виконано частково.

Рекомендації:

Повторюю рекомендацію минулого року, яка так і не була, як впливає зі звітів, реалізована, а саме: забезпечити централізовану методичну підтримку виконання цього заходу.

Захід 3. Трансляція державними телерадіокомпаніями відеопродукції європейських держав про їх історію, культуру, мистецтво, шлях до європейської інтеграції, кращі художні та документальні фільми відповідно до двосторонніх угод

Відповідальні виконавці:

Держкомтелерадіо

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

трансляція відеопродукції Національною телекомпанією, Національною радіокомпанією, Державною телерадіокомпанією "Всесвітня служба "Українське телебачення і радіомовлення" – 40 разів

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:
у межах коштів, передбачених для утримання Держкомтелерадіо

Коментарі до наданого звіту:

Репортажі про святкування Дня Європи, якими тут звітується, не є релевантними до цього заходу.

Разом з тим, проігнорована рекомендація минулого року про звернення до Представництва ЄС та окремих країн – членів з пропозицією, серед іншого, укласти домовленості про безкоштовне надання європейськими державами за двосторонніми угодами

для трансляції державними ТРК України кіно-відео-продукції про історію, культуру, мистецтво, шлях до європейської інтеграції цих держав, їхні кращі художні та документальні фільми.

Дивним є відсутність згадування про започаткування трансляції української версії Euronews, яку починаючи з кінця 2009 року можна дивитися на Першому національному каналі по буднях з 18:45 до 19:00.

Оцінка: виконано частково.

Захід 4. Проведення днів культури європейських країн відповідно до двосторонніх угод

Відповідальні виконавці:

Міністерство культури і туризму

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Кількість заходів – 12

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

350 000 грн. з державного бюджету

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

Лише Дні культури республіки Сербія, 5 – 20 квітня 2009

Оцінка: виконано частково.

Захід 5. Утворення і забезпечення діяльності телевізійних кореспондентських пунктів у м. Брюсселі, Таллінні, Ризі, Вільнюсі, Варшаві, Празі, Братиславі, Будапешті, Бухаресті, Софії

Відповідальні виконавці:

Держкомтелерадіо

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Кількість телевізійних кореспондентських пунктів – 2

Кількість репортажів, підготовлених кореспондентськими пунктами для трансляції на телеканалах – 120

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

1 242 тис. грн. з державного бюджету

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

Навіть створені у 2008 році корпункти не функціонують у зв'язку з відсутністю фінансування.

Оцінка: НЕ виконано.

ЗАВДАННЯ 5. Проведення моніторингу стану виконання Програми

Захід 1. Проведення всеукраїнських соціологічних досліджень

Відповідальні виконавці:

Держкомтелерадіо

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Кількість всеукраїнських соціологічних досліджень – 1

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

260 тис. грн. з державного бюджету

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

Відсутнє фінансування

Оцінка: **НЕ виконано.**

Захід 2. Проведення громадських обговорень річного звіту про результати виконання Програми та проектів щорічних планів виконання Програми

Відповідальні виконавці:

Держкомтелерадіо

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Кількість громадських обговорень – 1

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

15 тис. грн. з державного бюджету

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:

Відсутнє фінансування

Оцінка: **НЕ виконано.**

Захід 3. Проведення соціологічних досліджень в різних регіонах

Відповідальні виконавці:

Держкомтелерадіо

Передбачені Програмою показники виконання у 2009 році:

Кількість досліджень – 1

Прогнозований обсяг та джерела фінансування виконання заходу:

50 тис. грн. з державного бюджету

Реальне фінансування у 2009 році: 0

Коментарі до наданого звіту:
Відсутнє фінансування

Оцінка: **НЕ виконано.**